

Obsah

Národohospodářský ústav Josefa Hlávky	2
Úvod	3
1 Teoretická východiska a hlavní etapy vývoje mechanismu fungování ekonomiky	5
2 První systémová transformace: znárodnění a centrální plánování	9
2.1 Vnější (mezinárodní) předpoklady	9
2.2 Vnitřní podmínky	12
3 Počátek krize sovětského modelu a první pokus o jeho reformu	22
3.1 Zklamaná očekávání	22
3.2 Základní rysy první ekonomické reformy	25
3.3 Problémy fungování „nové ekonomické soustavy“ a její výsledný nezdar	27
4 Zrod a násilné potlačení druhé ekonomické reformy	30
4.1 Revize stalinské politické ekonomie socialismu a zformování teoretických východisek reformy	30
4.2 Hlavní kroky reformy a spory o jejich charakter a tempo	40
4.2.1 První nástin projektu reformy	42
4.2.2 Oficiální přijetí projektu reformy	45
4.2.3 Napětí mezi teoretickou a decizní sférou	49
4.2.4 Pražské jaro a pokus o prohloubení a urychlení reformy	50
4.2.5 Konec reformy, návrat k centrálnímu plánování	54
5 Období normalizace: návrat do minulosti a postupná eroze systému	56
5.1 Obnovení ideologie a centrálního plánování	56
5.2 Staronové pokusy o reformu:	
od „Souboru opatření“ k „Programu pro 8. pětiletku“	58
5.3. Nový faktor - Gorbačov a jeho vliv na reformní praxi a myšlení	62
5.3.1 Místo perestrojky – přestrojení, místo reformy – quasireforma	62
5.3.2 Ekonomické myšlení v gorbačovské éře: příprava pro budoucnost	64
6 Druhá transformace mechanismu fungování ekonomiky	71
6.1 Spor o strategii transformace a zformování jejího scénáře	71
6.2 Realizace základních systémových změn ekonomického mechanismu	77
6.2.1 Princip souběžného uplatnění základních systémotvorných prvků tržní ekonomiky (teorie „startovního balíku“ a „systémotvorného minima“)	77
6.2.2 Vytváření trhu zboží a služeb a makroekonomická rovnováha	80
6.2.3 Vlastnická transformace státních podniků	82
6.2.3.1 Problém rychlosti vlastnické transformace	83
6.2.3.2 Problém restrukturalizace	84
6.2.3.3 Funkčnost vlastnické transformace	86
6.2.3.4 Restituce	89

6.2.4 Vznik trhu peněz a kapitálu	90
6.2.4.1 Peněžní trh	91
6.2.4.2 Kapitálový trh	94
6.2.5 Trh práce	95
6.3 Ekonomický a společenský vývoj jako produkt transformace	97
6.3.1 Obnovení růstu	97
6.3.2 Trvanlivost růstových zdrojů	98
6.3.2.1 Nedořešené systémové problémy transformace	98
6.3.2.2 Role krátkodobé hospodářské politiky	100
Bibliografie	103
Jmenný rejstřík	111
Příloha	115
Brief History of Economic Reforms in Czechoslovakia (Czech Republic) 1945–1995	116